

Inhoud

Voorwoord.....	2
Voedselbank Zeist.....	2
Overzicht.....	2
Vereniging van Voedselbanken Nederland.....	3
ANBI.....	3
Terugblik op 2020.....	3
Het bestuur.....	3
De locatie.....	4
De klanten.....	4
Beoordelingen van aanvragen.....	5
Voedselverwerving.....	5
Opslag en vervoer.....	6
Voedselveiligheid.....	6
Arbeidsomstandighedenwet.....	6
Vrijwilligers.....	6
Stages.....	6
Acties en events.....	7
Donaties, sponsoring en fondsenwerving.....	7
Externe en interne communicatie.....	8
Vooruitzichten voor 2021.....	8
Strategie.....	8
Organisatie.....	8
Prioriteiten.....	9
Dankwoord.....	9

Voorwoord

Het corona jaar 2020 heeft ertoe geleid dat er landelijk ruim 6% meer klanten bij gekomen zijn. In de grote steden liep die groei soms op met 40%. In Zeist bleef het aantal vrij stabiel rond wekelijks 125 klanten waarmee +/- 350 monden werden gevoed. Om klanten van voedsel te kunnen voorzien werken de voedselbanken samen met andere voedselbanken, bedrijven, instellingen, overheden en particulieren. Zo zorgen ze er samen voor dat armoede wordt bestreden, verspilling van voedsel wordt tegengegaan en het milieu minder wordt belast.

Dit is het jaarverslag van de Voedselbank Zeist (VBZ) voor het jaar 2020. VBZ is actief in de gemeente Zeist waar Den Dolder, Austerlitz, Bosch en Duin en Huis ter Heide ook onderdeel van zijn.

Voedselbank Zeist

Overzicht

In Zeist leven naar schatting ongeveer 4000 personen in huishoudens met een inkomen onder de armoedegrens¹. Het SCP heeft nog geen recentere cijfer en lokaal kan het niet preciezer gemeten worden, omdat menigeen zich om allerlei redenen niet durft of wil aanmelden als hulpbehoevend.

In dit verslagjaar 2020 heeft de VBZ ongeveer 260 huishoudens (klanten) geholpen. Dit betekende dat we 780 personen hebben ondersteund waarvan bijna de helft kinderen onder de 18 jaar waren. Sommige klanten zijn maar kort klant, andere jarenlang.

Bij de VBZ waren dit jaar **85** vrijwilligers actief. Vooral bij de eerste Corona golf in maart werd het behoorlijk spannend omdat een groot deel van de vrijwilligers qua leeftijd in de potentieel kwetsbare groep zaten. Bij verschillende collega instellingen leidde dit tot een tijdelijk stopzetten van de activiteiten. Wij mochten ons gelukkig prijzen dat de opvallende gaten werden gevuld met vrijwilligers die door de maatregelen uit het werk raakten en/of niet meer op school en/of hogere opleidingen terecht konden.

Al het werk bij VBZ wordt gedaan door vrijwilligers. Deze vrijwilligers, inclusief het bestuur, worden niet betaald. Dit aspect blijkt positief gewaardeerd te worden door aspirant medewerkers.

Vrijwilligers zijn actief bij de maandelijkse voedselinzamelingen op zaterdag bij supermarkten en andere lokale of seizoensgebonden acties. In de winkel bij het dagelijks ophalen van voedsel, uitsorteren daarvan in het magazijn, de winkel bijvullen en de klanten begeleiden bij hun 'inkopen'. Op al deze onderdelen zijn coördinatoren actief met de algemeen coördinator als centraal aanspreekpunt. Daarnaast zijn een aantal vrijwilligers betrokken bij het beoordelen van de aanvragen en bij de administratie van klanten.

De Voedselbank is geheel afhankelijk van donaties om de operationele kosten zoals benzine, vervoer, huur, verzekering, opslag etc. te dekken. Landelijke en lokale acties

---

¹ Bron: <https://digitaal.scp.nl/armoedein kaart2019/waar-wonen-de-armen-in-nederland/>

hebben bijgedragen aan de naamsbekendheid van, fundraising voor en aandacht voor de problematiek van de VBZ.

Vereniging van Voedselbanken Nederland

De Voedselbank Zeist is aangesloten bij de landelijke Vereniging van Voedselbanken Nederland. Dit is een vereniging van 171 voedselbanken, 528 uitgiftepunten en 10 distributiecentra verspreid over heel Nederland. Het aantal uitgiftepunten is dalende omdat voedselbanken steeds meer overstappen naar uitgifte van voedsel volgens het winkelconcept. Eind 2020 werkte 36% van de voedselbanken volgens het winkelconcept. De vrijwilligers van de voedselbanken (in het hele land) voorzagen in 2020 in totaal 40.000 huishoudens samen goed voor 160.500 mensen van een aanvullend voedselpakket. Dat is bijna 3 keer de Arena vol. 44 Miljoen producten werden uitgedeeld, met een waarde van ongeveer 74 miljoen euro. Veel daarvan zou anders verspild worden. Aangesloten zijn bij deze landelijke vereniging betekent dat VBZ zich voegt naar de regelgeving en de richtlijnen zoals deze door de algemene ledenvergadering worden vastgesteld. Deze richtlijnen betreffen o.a. voedselveiligheid, toetsing daarop door derden en Arbo-zaken.

[Feiten en Cijfers - Vereniging van Nederlandse Voedselbanken \(voedselbankennederland.nl\)](https://voedselbankennederland.nl)

ANBI

De stichting VBZ heeft de ANBI-status. Dat is aantrekkelijk voor donateurs omdat giften aan een ANBI een belastingvoordeel kunnen opleveren. Dit geldt zowel voor losse giften via de giftenaftrek als voor periodieke giften.

Terugblik op 2020

Het bestuur

Op 31 december 2020 was de samenstelling van het bestuur van de Voedselbank Zeist als volgt:

Voorzitter:	Ad van Strien
Secretaris:	Dorrit van Schip
Penningmeester:	Dirk Vis
Good governance:	Saskia Eisberg – 't Hooft

Bij de bestuursvergaderingen zijn vrijwel altijd ook aanwezig: algemeen coordinator en de coordinator(en) beoordelingen (CB)

Het bestuur kwam dit jaar 4 keer bijeen. Op de agenda stonden o.a.:

- Corona maatregelen waaronder het reserveren van een bedrag om voedsel te kopen, mocht dat nodig zijn.
- Aanvullende verbeteringen/aankopen m.b.t. de verbouwing van de nieuw vestiging.
- Communicatieplan en zoeken naar een communicatie coördinator.
- Het benoemen van een nieuwe secretaris.
- Het met de lokale gemeente overeenstemming vinden over de subsidie. Dit laatste punt verdient gezien het belang een nadere toelichting:

In 2019 werd met de gemeente afgesproken dat die zich voor de maximaal overeengekomen huurperiode garant zou stellen voor de huurlasten. In de loop van 2020 kwam de gemeente in geldzorgen en bij het voorbereiden van noodzakelijke bezuinigingen was er een voornemen deze afspraak met de VBZ niet na te komen. Tegen het voorgenomen subsidie besluit is door het bestuur van VBZ bezwaar gemaakt (AROB). Na het nodige onderling overleg dat begrijpelijk ook extra tijd nam vanwege de door corona bemoeilijkte werkwijze is er uiteindelijk overeenstemming bereikt. De toezegging om de huur voor de periode van 15 jaar gestand te doen is blijven staan. Met daaraan verbonden de afspraak dat de VBZ haar eigen vrije vermogen niet meer mocht laten zijn dan 1x de reguliere jaarlast. Het argument zijnde dat benutbaar geld beter niet op de spaarrekening kon staan. Uiteindelijk is het bestuur met het oog op zekerheid voor haar toekomstige opvolgers met deze constructie meegegaan.

De locatie

2020 zou een jaar worden om op ons gemak de kinderziektes in de winkelorganisatie door praktijkervaring te onderkennen en te verbeteren. Natuurlijk waren die er m.b.t. puntenaantallen per klanten, openingstijden etc.

De Coronaperikelen zorgden ervoor dat we deze zaken in versneld tempo met vaak nieuwe vrijwilligers moesten uitvoeren. Veel van de praktische taken werden door de algemeen coördinator in samenwerking met de uitgifte coördinatoren zeer goed opgepakt en verwerkt.

Met als resultaat dat de tweede helft van het jaar er eigenlijk op dat punt weinig bestuurlijke inbreng nodig was.

Dankzij diverse nakomende giften konden we de niet zo goed werkende diepvriesbakken vervangen en nog een aantal zonnepanelen op het dak toevoegen. Beide investeringen leverden een zeer welkome besparing op het energieverbruik op.

De klanten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal huishoudens dat een beroep deed op voedselhulp en het verloop hierin over het afgelopen jaar.

	per 1 jan 2020		per 1 jan 2021	
Aantal huishoudens/klanten	118		128	
Aantal personen/monden	305		392	
Huishoudens bestonden uit:		% van alle huishoudens		% van alle huishoudens
Alleenstaanden (1 persoon)	51	43%	44	34%
Eenouder (man of vrouw) gezinnen	32	27%	33	26%
Gezinnen (2 ouders met kinderen)	30	26%	44	34%
Stellen	5	4%	7	6%

Bron: Voedselbank.nu

Het aantal huishoudens (klanten) en daarmee het aantal personen dat stond ingeschreven per 1 jan 2021 is iets toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Het % alleenstaanden nam af van 43% naar 34% terwijl het % tweeoudergezinnen van 26%

naar 34% steeg. Het % eenoudergezinnen (vader met kinderen of moeder met kinderen) is min of meer gelijk gebleven, rond 26%.

Van alle personen (392) die we per 1 januari 2021 met onze voedselpakketten bereikten, zijn 184 jonger dan 18 jaar, dat is dus bijna de helft van alle personen.

Door het jaar heen hebben we in totaal 260 huishoudens bestaande uit 780 personen geholpen met voedsel. Een deel van hen was al klant en bleef klant, anderen werden als nieuwe klant ingeschreven en weer anderen uitgeschreven.

De klanten hielden zich op een bewonderwaardige manier aan de nogal ingrijpende corona maatregelen zoals 'n beperkt aantal klanten in de winkel, buiten blijven wachten tot je aan de beurt bent en geen gezamenlijk gebruik van de wachtkamer met koffie of thee en contact met andere klanten.

Beoordelingen van aanvragen

Voedselbank Zeist heeft twee Coördinatoren Beoordelingen (CB). Zij zijn de schakel tussen de verschillende verwijzende maatschappelijke instanties, de klanten die door deze instanties beoordeeld en zo nodig verwezen worden naar de Voedselbank en de Voedselbank zelf. Inhoudelijk bleef het werk van de CB net als voorgaande jaren vooral gericht op de behandeling van aanvragen en het daarbij behorende contact met de beoordelaars (intakers) die bij verschillende maatschappelijke instanties in Zeist werken. Het contact met de ongeveer 20 beoordelaars bleef dit jaar vanwege Corona beperkt tot vooral telefonisch en email contact. We konden geen gezamenlijk overleg organiseren.

De beoordelaars komen door hun werk bij de diverse maatschappelijke organisaties en vaak nauw contact met de Sociale Teams, Wegwijscafés en Inloophuizen van Kerk en Samenleving in contact met allerlei kwetsbare mensen waarvan een aantal in aanmerking komt voor een voedselpakket. De beoordelaars dienen namens deze mensen de aanvragen in aan de hand van landelijke richtlijnen van Voedselbanken Nederland.

Het merendeel van de nieuwe aanvragen voor VB hulp in Zeist kwam binnen via de beoordelaars van de Inloophuizen van Kerk en Samenleving. De Sociaal Raadsliden, Vitras en Kwintes vroegen ook een belangrijk deel van de overige pakketten aan. Via de organisaties Altrecht, Lievegoed, Vluchtelingenwerk, Humanitas en de Diaconie PKN kwamen een paar aanvragen binnen. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten wordt er nauw samengewerkt met deze organisaties; voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn.

Namens de VBZ nemen de CB deel aan het Minimaplatform van Zeist, een initiatief van de Gemeente Zeist

Voedselverwerving

De Coördinator Voedselverwerving is verantwoordelijk voor het contact met de diverse leveranciers, inclusief de markt en moestuin, en zorgt voor de continuïteit in de samenwerking met de supermarkten.

Ondanks Corona bleef de voedsel aanvoer via acties en leveranciers goed op pijl.

Afhankelijk van het seizoen waren daar meer of minder verse groenten en verschillende

soorten fruit bij. Het verkrijgen van dagverse zuivelproducten bleef moeizaam gaan. Met de 11 winkelinzamelingen en de diverse kerkinzamelingen konden voorraden en eventuele tekorten worden aangevuld.

Opslag en vervoer

In 2020 werkten er gemiddeld 16 chauffeurs in wisseldiensten voor de VBZ. Voor hen werd als coronamaatregel aangehouden dat ze nadrukkelijk met vaste koppels gingen rijden. Zij haalden met een koelwagen van VBZ dagelijks voedsel op bij verschillende leveranciers/winkelbedrijven, bij de maandelijkse inzamelacties en of de kerken.

Voedselveiligheid

VBZ neemt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voedsel en werkt conform de richtlijnen met betrekking tot voedselveiligheid, die door de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA) zijn opgesteld.

VBZ wordt jaarlijks (onaangekondigd) gecontroleerd voor de NVWA, uitgevoerd door de Houwersgroep. Deze organisatie controleert of de Voedselbank volgens de gestelde normen voor de voedselveiligheid werken. Dit jaar hebben we drie keer controle gehad. Alle keren behaalden we honderd of bijna honderd punten

Arbeidsomstandighedenwet

Hoewel de Arbowet formeel niet volledig van toepassing is op een vrijwilligersorganisatie zoals de Voedselbank, streeft VBZ ernaar zich zoveel mogelijk te conformeren aan de, in de wet gestelde, regels met betrekking tot veilig werken en handelen. Met de in het vorig verslag jaar genomen maatregelen komen wij goed voor de dag met de regels.

Vrijwilligers

Per 31 december 2020 was het aantal vrijwilligers opgelopen naar **85** (eind 2019 was dat 83). Vanwege Corona was er wel sprake van de nodige wisselingen. Een flink deel van de oude garde kwam toen e.e.a. weer wat normaler werd weer terug. Maar er hielden er begrijpelijk ook een aantal definitief mee op.

Stages

VBZ is een erkend stagebedrijf voor logistieke opleidingen aan het ROC (instelling voor middelbaar beroepsonderwijs). VBZ vormt ook een populair adres voor de maatschappelijke stage. In 2020 hebben slechts **3** middelbare scholieren hun stage bij VBZ gedaan. Ook hier speelde Corona haar frustrerende rol. Anderzijds kwamen er leerlingen buiten de stage opdrachten doen, ons ondersteunen als vrijwilliger ter vervanging van (om de zelfde reden) tijdelijk buiten beeld zijnde vaste vrijwilligers.

Voedselbank Zeist ontvangt graag stagiaires; ze bieden een frisse en vernieuwende blik op de organisatie en beschikken over kennis van nieuwere communicatiemiddelen of technieken. Ze kunnen kennis maken met de Voedselbank als organisatie en ze leveren tijdelijk extra mankracht.

Acties en events

Het doel van het ondernemen van en meedoen aan acties door VBZ was het vergroten van naamsbekendheid, fundraising en bekendheid geven aan de problematiek die de Voedselbank probeert aan te pakken. De Voedselbank heeft in 2020 diverse acties en evenementen geïnitieerd of hieraan meegedaan. Een greep hieruit:

- Inzamelingsacties bij supermarkten
- Voedselinzamelingen bij kerken
- Statiegeldactie bij supermarkten; dit jaar heeft dat een bedrag opgeleverd van ruim €13.000
- Landelijke acties, zoals de Douwe Egberts-punten
- De verkoop van non-food producten op Koningsdag ging begrijpelijk niet door
- Bezoek ontvangen in het distributiecentrum van enkele basisscholen uit Bunnik en Odijk in het kader van het project "Betrokken kinderen".

Acties, die ten goede kwamen aan de klanten van de Voedselbank, en door derden zijn geïnitieerd:

- Maar liefst drie buurten/laangenoten vonden elkaar via whatsapp om voedsel in te zamelen.
- Mondhygiëne praktijk Kerckebosch verzorgde voor alle klanten een (kerst)pakket met mondhygiëne artikelen.
- Een anonieme schenker gaf ons de opdracht om op diens kosten voor de basisschool kinderen van klanten een schoollunchpakket samen te stellen. In het voorjaar van 2021 zijn we hiermee begonnen
- Basisscholen de Griffel, Damiaan en De Sluis verrasten ons met de opbrengsten van hun acties.
- Scholen uit Werkhoven en Bunnik brachten net als twee jaar geleden bezoeken aan de winkel.
- Etos organiseerde een eigen actie met drogisterijartikelen
- De Stichting Jarige Job heeft zoals voorgaande jaren verjaardagdozen gegeven aan kinderen van klanten van de Voedselbank.
- Particulieren hebben verschillende acties gehouden,
- De DE-bonnen van de Lions leverden bijna 1000 pakken koffie op.
- De Lions Zeist ter Bergen schonken drie nieuwe vrieskisten.

Donaties, sponsoring en fondsenwerving

In 2020 werd de Voedselbank Zeist met donaties van particulieren, de plaatselijke kerken en bedrijven ruimhartig ondersteund.

Samen met de opbrengsten van de reclame op onze bus, de huisvestingssubsidie van de gemeente en de opbrengst van de statiegeldacties Zeist kon de begroting voor dit verslagjaar weer afgedekt worden. Het merendeel kwam ten goede aan de jaarlijkse kosten voor het exploiteren van het winkel/distributiecentrum, zoals de kosten van energie, verzekeringen en vervoer. Op de website van VBZ is het financiële verslag over 2020 beschikbaar, waarin een nadere toelichting op de financiële cijfers wordt gegeven.

Naast geld werd de Voedselbank ondersteund door giften in natura. Zo ontvingen wij nieuwe vrieskisten via de Lions en extra zonnepanelen van het Oranjefonds.

Onze winkelvoorraad aan voedsel bleef op pijl met de wekelijkse bijdragen van een aantal lokale winkeliers waar wij dagelijks bij langs mogen komen en uiteraard door de

bijdragen via het regionaal distributiecentrum in Arnhem. Maar ook de opbrengsten van periodieke inzamelingen van de kerken en de eigen maandelijkse acties bij de supermarkten. Als nieuwe loot werden inzamelingen georganiseerd op straat- of buurniveau. Bijzonder was een gift te besteden aan overblijf lunches van de basisschoolkinderen van onze klanten.

Op de website van VBZ is het financiële verslag over 2020 beschikbaar, waarin een nadere toelichting op de financiële cijfers wordt gegeven.

Externe en interne communicatie

Vereniging Voedselbanken Nederland informeert de aangesloten lokale Voedselbanken door middel van de Meedeler, die elke maand verschijnt. Voor incidentele of acute berichten wordt er een Nieuwsflits verzonden.

De vrijwilligers van VBZ krijgen via e-mail een nieuwsbrief toegestuurd met achtergrondinformatie over bestuursbesluiten en zaken waar VBZ of het bestuur zich mee bezig houden, zoals controles van de NVWA en acties en niet te vergeten Corona.

Er zijn bij de VBZ verschillende communicatiekanalen in gebruik. Facebook, met enkele honderden volgers, wordt gebruikt om korte mededelingen en foto's rond te sturen over opbrengsten van inzamelingen etc. Andere media worden door VBZ naar buiten toe nog spaarzaam gebruikt.

Op de website van VBZ staat allerlei informatie over de VB, zoals toekenningscriteria voor klanten en informatie over waar vrijwilligers en klanten zich kunnen melden. In 2020 is het beheer van de website overgedragen aan een nieuwe vrijwilliger die naast bovengenoemde informatie ook meer actuele berichten kan plaatsen.

Lokale media zoals De Stadspers en de Nieuwsbode worden van elke inzamelingsactie bij supermarkten op de hoogte gebracht. De Nieuwsbode neemt zo'n actie steevast op in haar agenda en wijdt er soms een nieuwsstukje aan. De Stadspers neemt graag redactionele stukken op.

Slotstad RTV zond radio interview met VB vrijwilliger uit en ging ook op bezoek bij de VB <https://www.facebook.com/Slotstad/videos/voedselbank-zeist/548660992592566/>

Vooruitzichten voor 2021

Strategie

VBZ wil ook in 2021 bijdragen aan grotere algemene bekendheid en bewustwording van het bestaan van armoede in Zeist. We willen hiermee bereiken dat meer inwoners van Zeist, die in armoede leven, de weg naar de Voedselbank kunnen vinden. Ook willen we hiermee de betekenis van de Voedselbank voor de Zeister samenleving voor het voetlicht brengen, zowel bij bedrijven als particulieren, teneinde breed draagvlak en steun te krijgen voor onze organisatie en onze werkzaamheden.

VBZ wil dit bereiken door communicatieactiviteiten via verschillende kanalen, door het zelf organiseren van activiteiten en door aanwezigheid bij relevante activiteiten die door anderen worden georganiseerd.

Organisatie

De Voedselbank organisatie heeft in het afgelopen verslagjaar zich goed weten te houden ondanks de coronapandemie. Aandacht zal er altijd moet blijven voor behoud en de werving van vrijwilligers. Het onder de aandacht houden van haar doelstelling en werkwijze. Het gebruik om onze vrijwilligers te fêteren met een BBQ kon niet doorgaan. Als troost en ter bemoediging brachten bestuursleden bij allen een boeket thuis en ook bij alle beoordelaars (maatschappelijke instanties) zonder wie wij ons werk niet zouden kunnen doen.

Prioriteiten

VBZ is van plan om in 2021 aan de volgende zaken (extra) aandacht te schenken:

- Het verder moderniseren en actualiseren van de VBZ website.
- Aantrekken en zorg van nieuwe vrijwilligers

De werving van vrijwilligers vindt plaats via de vacaturesite van de Vrijwilligerscentrale, via oproepen op de eigen website, via publicaties in de media, via eigen netwerken. De zoektocht naar vrijwilligers en de juiste personen voor specifieke kerntaken zal ook in 2021 constant doorgaan. Het aantrekken van een assistent voor de algemeen coördinator is de komende periode prioriteit.

Dankwoord

Wij zijn, als bestuur van de Voedselbank Zeist, dankbaarheid verschuldigd aan de vele handen die op geheel vrijwillige basis het door VBZ te verstrekken voedsel verzamelen, sorteren, verdelen en uitdelen, en die hun tijd, kennis en mankracht aan ons beschikbaar stellen. Een aantal van deze vrijwilligers, dat ons jarenlang heeft bijgestaan, heeft afscheid genomen van de Voedselbank in 2020, en wij danken hen voor hun inzet. Ze zullen door zowel de vrijwilligers als de klanten worden gemist.

Eveneens is dankbaarheid verschuldigd aan de mensen die beoordelen of iemand voor een voedselpakket in aanmerking komt, dit registreren en die zaken voor ons coördineren.

Minstens zo erkentelijk zijn wij de personen en instanties die ons werk mogelijk hebben gemaakt aan de materiële kant, door te sponsoren, subsidiëren, onze geld-werf-acties te ondersteunen en, niet in de laatste plaats, danken wij allen die hun onverkochte waren aan ons beschikbaar stelden. Zonder deze gelden, acties en producten van de mensen om ons heen die de Voedselbank een warm hart toedragen zou de Voedselbank niet hebben kunnen functioneren.

De gemeente Zeist zijn wij erkentelijk voor de aandacht die zij ons gaf na het uitbreken van de pandemie. Zoals het snel beschikbaar stellen van mondkapjes. De vlotte afhandeling van de vergunning om voor de supermarkten een tent op te richten. En het nauw contact houden met ons over het verloop van deze landelijke grauwsluier. Niet minder erkentelijk zijn wij allen, die ons dit verslagjaar hebben bijgestaan in het proces van het vinden van onze nieuwe locatie. Zoeken, adviseren, praktisch assisteren

en doneren. Heel veel mensen zijn daarmee gemoeid geweest, met een fantastisch resultaat.

Namens het bestuur,

Ad van Strien, Voorzitter
Juni 2021